

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ДІАБЕТИЧНИХ АНГІОПАТІЙ НИЖНІХ КІНЦІВОК

Чурпій І.К., Мельник І.В., Чурпій І.І.

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ,

Вступ

Сьогодні у світі нараховується 371 млн., а до 2025 року очікується 552 млн. хворих на ЦД. Найчастішим і найтяжчим ускладненням ЦД є синдром діабетичної стопи (СДС), який виникає в 4 - 27% хворих із ЦД. СДС призводить до ампутації нижньої кінцівки в 40-60% хворих і до летального наслідку - в 28-40%. У 50 – 70% випадків розвиваються гнійно – некротичні ускладнення. У загальному, частота ампутацій у хворих з ЦД у 15 разів вища, ніж у пацієнтів без діабету. Усе вищенаведене дозволяє дослідникам зробити висновок про незадовільність на сьогоднішній день результатів лікування таких хворих, і серед причин цього - недостатнє знання патогенетичних ланок СДС.

Тому боротьба з даною патологією є важливою медичною і соціальною проблемою. В зв'язку з цим ми поставили перед собою мету вивчити дані реовазографії та ультразвукової доплерографії при різних стадіях діабетичної ангіопатії нижніх кінцівок і, у відповідності до отриманих даних та наявної клінічної картини розробити адекватну лікувальну тактику.

Матеріали і методи

Під нашим спостереженням було 347 хворих з діабетичними ангіопатіями нижніх кінцівок II-IV стадії. З них 16 мали II стадію, 153 – III стадію, 178 – IV стадію захворювання. Всім пацієнтам при поступленні і на етапах лікування проводили реовазо- і доплерографію. При виконанні реовазографії враховували висоту амплітуди пульсової хвилі, тривалість анакроти і дакроти, характер верхівки пульсової хвилі та діастолічних хвиль, а також визначали реографічний індекс (відношення висоти реографічної хвилі до висоти калібрувального сигналу), що дає найбільш достовірну характеристику стану кровотоку.

Результати та їх обговорення

Результати досліджень показали, що для II стадії діабетичної ангіопатії характерне незначне зменшення показників реографічного індексу, що відображає незначне зменшення кровопостачання і швидкості кровотоку на фоні зниження еластичності судин нижніх кінцівок. Для III стадії характерне прогресуюче зниження тону судин при помірному зменшенні кровопостачання, а також інтенсивний розвиток коллатералей. При IV стадії відмічене різке зниження еластичності судин і кровопостачання досліджуваної ділянки без розвитку коллатералей. Показники реовазограми були на 50-70 % нижчими від норми. З допомогою доплерографії встановлювали також зони стенозу та оклюзії магістральних артерій. Відмічено, що по мірі прогресування стенозу артерії відповідно змінювалась форма пульсової хвилі: зникав компонент зворотнього кровотоку, притуплювався пік швидкості і збільшувалась тривалість підйому та спаду пульсової хвилі.

Всім хворим проводили комплексне лікування з врахуванням всієї різноманітності клінічних проявів та даних додаткових методів

обстеження. З метою нормалізації порушеного вуглеводневого та інших видів обміну речовин, усунення метаболічних розладів призначали дієто-, інсулінотерапію, вітаміни групи В, ліпотропні, холестеринамічні середники, анаболічні та препарати для покращення регіонарного кровотоку, реологічних властивостей крові. Широко застосовували фізіотерапевтичні методи (діадинамічні струми, електрофорез з гепарином, ніотиновою кислотою, нітратом натрію), ЛФК.

Оперовано 138 хворих, яким проведено 157 операцій. Хірургічні втручання в гострому періоді розвитку вологої гангрені включало широке розкриття та дронування всіх гнійних заплівів з випереджуючими розрізами, видаленням некротичних тканин, сухожилків, плантарного апоневрозу, по яких розповсюджувався гнійно-некротичний процес. Крім цього призначали корегуючу антидіабетичну, протизапальну, дезінтоксикаційну терапію, судиннорозширюючі середники, дезагреганти. Обов'язково призначали антибіотики широкого спектру дії з врахуванням чутливості до них мікрофлори. Після затихання гострих запальних явищ використовували, при необхідності, некретомії в межах здорових тканин, ампутації. Радикалізм операції намагались поєднувати з ощадним, зберігаючим відношенням до кінцівки. У 24 хворих проведено екзартикуляцію пальців. У 9 хворих цю операцію поєднували з резекцією плюсневих кісток. У 8 хворих виконали поперечну, а у 4 – повздовжню половинну резекцію ступні. При прогресуванні гнійно-некротичного процесу, розвитку септичного стану у 56 хворих виконано ампутацію кінцівки на рівні стегна.

Після операції померло 9 хворих (6,5 %). Основними причинами смерті були: тромбоемболія легеневої артерії – 3, інфаркт міокарду – 2, сепсис

та інтоксикація – 4. Летальність останніх заставила нас ще раз звернути увагу на своєчасність проведення оперативного втручання.

Висновок

Таким чином, своєчасна діагностика, адекватна щадяче-активна хірургічна тактика на фоні комплексної корегуючої консервативної терапії дозволили зменшити число ампутацій нижніх кінцівок на 5,2 % та післяопераційну летальність на 3,1 %.